

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä

Vuolle Setlementti ry

Vuolle-opisto

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän käsitteet	4
2.1 Kiusaaminen	4
2.1.1 Nettikiusaaminen	4
2.2 Väkivalta ja aggressiivinen käyttäytyminen	5
2.3 Häirintä	5
2.3 Omaisuuteen kohdistuva vahingonteko, ilkivalta ja näpistely	6
3 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen	7
4 Puuttuminen ja toimenpiteet	8
5 Suunnitelmasta tiedottaminen	12
6 Suunnitelman päivittäminen ja toteutumisen seuranta	13

1 Johdanto

Vuolteen opistossa kaikenlainen epäasiallinen käyttäytyminen on ehdottomasti kiellettyä ja siihen puututaan välittömästi. Tässä suunnitelmassa kuvataan ne toimintamallit, joita noudatetaan kyseessä olevissa tilanteissa. Väkivalta- ja kiusaamistilanteissa hyödynnetään myös poliisin palveluita sekä sovittelutoimintaa.

Hyvän opiskeluilmapiirin luominen ja hyvien tapojen noudattaminen ovat jokaisen Vuolteen opistossa työskentelevän ja opiskelevan yhteinen asia. Toinen toisemme kunnioitettava kohtaaminen ja ongelmatilanteita ehkäisevä varhainen puuttuminen ovat avainasemassa hyvinvoivan opiskeluyhteisön rakentamisessa. Näiden toimien avulla pyrimme ennaltaehkäisemään kiusaamis- ja väkivaltatilanteita. Opiston johdon, ryhmänohjaajien, opettajien, ohjaajien ja opiskelijahyvinvointivastaavan tehtävänä on puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käyttäytymiseen, kuten kiusaamiseen, välittömästi sen tietoonsa saatuaan.

Sellaiset teot, jotka täyttävät jonkun rikoksen tunnusmerkistön tutkitaan poliisin toimesta.

2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän käsitteet

2.1 Kiusaaminen

Kiusaaminen on häirintää ja yksi syrjinnän muodoista. Oppilaitoksissa ilmenevästä kiusaamisesta käytetään yleisesti termiä koulukiusaaminen. Tällä tarkoitetaan sitä, että opiskelija joutuu yhden tai useamman muun opiskelijan toistuvan loukkaamisen, vahingoittamisen, syrjimisen tai muun kielteisen toiminnan kohteeksi eikä hän pysty puolustautumaan tai vaikuttamaan saamaansa kohteluun.

Kiusaaminen voi olla suoraa tai epäsuoraa. Suora kiusaaminen on uhrin fyysistä ja henkistä (sanallista) satuttamista sekä uhrin omaisuuden tai esimerkiksi opiskelutehtävien varastamista tai tuhoamista.

Opiskelijoiden omalla äidinkielellä tapahtuva kiusaaminen on erityisen haastava ja haitallinen ilmiö, sillä sitä voi tapahtua myös opetushenkilöstön läsnä ollessa, mutta se jää havaitsematta yhteisen kielen puuttuessa.

Epäsuora kiusaaminen on usein vaikeasti havaittavaa. Se on uhrin satuttamista kiertoiteitse vahingoittamalla hänen vuorovaikutussuhteitaan tai sulkemalla hänet pois joukosta. Kiusaamista voi tapahtua myös vapaa-ajalla tai esim. netissä.

Kiusaamista on mm.:

- toisen opiskelijan tavaroiden piilottelu tai luvatta ottaminen
- töniminen, lyöminen, potkiminen, nipistely, maahan kaataminen, kamppaaminen ja kaikki muu käsiksi käyminen
- nimittely, pilkkaaminen, haukkuminen, matkiminen, pilkallinen nauru, naurunalaiseksi tekeminen, kuiskuttelu, huutaminen
- olemuksen, ulkonäön, käyttäytymisen tai tekemisten pilkkaaminen
- pelottelu, uhkailu, pakottaminen, kiristäminen, pettäminen, perättömien juttujen keksiminen
- toisten yllyttäminen yhtä vastaan, yksin jättäminen ilman syytä, ilmeily, huokailu, vihjaileminen, merkitsevien silmäysten vaihtaminen, eristäminen ryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä, tervehtimättä ja/tai vastaamatta jättäminen
- uhrin arvosteleminen hänen selkensä takana, juorujen ja perättömien juttujen levittäminen

2.1.1 Nettikiusaaminen

Kiusaamista voi tapahtua myös Internetissä, jolloin kiusaaja voi olla tuttu tai täysin tuntematon henkilö. Kiusaamisesta käytetään myös termejä maalittaminen, vainoaminen ja vihapuhe. Netissä tapahtuva kiusaaminen ja väkivalta voi tarkoittaa esimerkiksi:

- noloksi tekemistä tai nöyryyttämistä
- haukkumista tai asiatonta kommentointia
- vihjailevien tai seksuaalisten viestien lähettämistä vastoin tahtoa
- asiattoman sisällön lähettämistä toiselle
- toisen tietojen levittämistä
- kuvien tai videoiden levittämistä ilman lupaa
- uhkailua ja pelottelua tai kiristämistä

- valeprofiilin tekemistä
- ryhmästä eristämistä tai poisjättämistä tai ryhmään lisääminen ilman lupaa

2.2 Väkivalta ja aggressiivinen käyttäytyminen

Väkivalta on fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista, mikä kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen, ihmisryhmään tai yhteisöön. Henkinen väkivalta on yhteisön jäsenen kohdistettua solvaamista, halventamista, eristämistä, työn/toiminnan mitätöintiä, uhkaamista, selän takana puhumista tai muuta painostusta (vrt. kiusaaminen). Väkivallan pelko ahdistaa, lamauttaa ja masentaa.

Kaikilla ihmisillä on taipumus aggressioon. Aggressio sisältää käsitteenä monia normaaleja, mutta vaikeita ja haastavia tunteita, kuten pettymys, pelko, kateus, mustasukkaisuus ja suru. Aggression taustalla on aina henkilön sen hetkinen kokemus ja elämäntilanne sekä erilaisia persoonallisuus-, ympäristö- ja biologisia tekijöitä. Aggressio ei itsessään ole paha tai huono asia. Ihminen voi kohdata ongelmia, jos hänen tunteidensa hallitseminen on vaikeaa ja jos hän kanavoi haastavia tunteita epäasiallisilla keinoilla.

Aggressiivisuus on ruumiillisesti tai sanallisesti vahingoittavaa tai häiritsevää käyttäytymistä. Aggressiivisuus ei ole sama kuin väkivaltaisuus, vaan väkivalta on reaktio aggressiivisuuteen. Toisen ihmisen aggressio ja aggressiivisuus aiheuttavat uhatuksi tulemisen tunnetta ja pelkoa väkivallan kohteeksi joutumisesta.

Oppilaitokseen voi kohdistua väkivaltaa tai uhkaavaa häiriökäyttäytymistä myös ulkopuolelta. Kyseiset tilanteet kuuluvat pääsääntöisesti poliisin toimivaltaan. Poliisi voi antaa tilanteeseen tehokasta ensiapua, mutta oppilaitoksena on tärkeää selvittää teon motiivi, varsinkin jos siihen liittyy rasistisia piirteitä.

2.3 Häirintä

Jokaisella on perustuslaillinen oikeus ihmisarvon loukkaamattomuuteen, turvallisuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Häirintäkokemus syntyy silloin, kun kielteisen käyttäytymisen kohteeksi joutunut kokee olevansa puolustuskyvytön tai ei voi itse hallita tilannetta.

Yhdenvertaisuuslaki määrittelee häirinnän yhdeksi syrjinnän muodoksi. Lain mukaan häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (Yhdenvertaisuuslaki 2004/21, 6§).

Häirintä käsitteenä on tässä yhteydessä tarkoitettu kuvaamaan toisenlaista käyttäytymistä kuin kiusaaminen. Häirinnällä tarkoitetaan tässä laaja-alaista toimintaa, joka voi kohdistua myös yksittäisen henkilön sijasta esimerkiksi kokonaiseen ryhmään ja sillä voi olla merkittäviä seurauksia koko yhteisön hyvinvoinnin osalta.

Tasa-arvovaltuutetun mukaan sukupuolista häirintää on ei-toivottu huomio, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen, teot, jotka saavat ihmisen tuntemaan itsensä noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi. (tasa-arvo.fi)

Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värittyneet vitsit, var-
taloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset, ehdottelu, vaa-
timinen ja fyysinen koskeminen sekä raiskaus tai sen yritys. Häirintä voi tapahtua myös
puhelimella ja netin välityksellä. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun
sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää. (tasa-
arvo.fi)

Rasismi voi näyttäytyä esimerkiksi yksilöiden ja ryhmien välisenä tahallisenä ja tietoi-
sena tekona, tai tahattomana ennakkoluuloihin ja pelkoihin perustuvana rodullistavana
käytöksenä. Rasismi voi ilmetä vihapuheena, syrjintänä, väkivaltana tai näennäisen
neutraaleina käytäntöinä, jotka tosiasiallisesti sulkevat ulos osan ihmisistä. Rasististen
viestien lähettäminen ja rasistiset kommentit ovat erittäin loukkaavaa käytöstä. (syr-
jintä.fi)

2.3 Omaisuuteen kohdistuva vahingonteko, ilkivalta ja näpistely

Henkilöturvallisuuden ohella omaisuuteen kohdistuva kaikenlainen ilkivalta ja vahingon-
teko ovat merkittäviä uhkatekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon turvallisuussuunnitte-
lussa. Kyseeseen voivat tulla tahallisesti aiheutetut vahingot ja muut rikokset sekä kiin-
teistön käytön häiriöt ja ulkopuolisesta syystä aiheutuva muu aineellinen vahinko.

Vuolteella on käytössä lomake, jolla kuka tahansa Vuolteella asioiva tai henkilökuntaan
kuuluva voi ilmoittaa havaitsemastaan kiinteistöön liittyvästä mahdollisesta turvalli-
suusuhasta.

Näpistys on asianomistajarikos eli edellyttää aina asianomistajan kannan selvittämistä
asian jatkotoimenpiteitä varten. Näpistelyn ennaltaehkäisemiseksi opiskelijoita muistut-
etaan omaisuutensa huolellisesta säilyttämisestä. Vuolteen opistolla on kameraval-
vonta, jonka nauhoitteita voidaan käyttää apuna erilaisten rikostapausten selvittämi-
sessä.

3 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen

Kiusaamisen ja epäasiallisen käyttäytymisen ennaltaehkäisemiseksi opiskelijoita ohjataan hyvään käytökseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu mm. muiden huomioon ottaminen, ympäristöstä huolehtiminen, heikompien puolustaminen sekä toisten auttaminen. Opiskelijoiden kiusaamisen vastaisia asenteita vahvistetaan mm. opettelemalla tunnetaitoja, lisäämällä tietoa ilmiöstä ja keskustelemalla kiusaamisen kulttuurisidonnaisista piirteistä. Tunnetaitojen opiskelu soveltuu useisiin eri oppiaineisiin, kuten terveystietoon, opinto-ohjaukseen, ympäristö- ja luonnontietoon. Kaikessa opetuksessa painotetaan erilaisuuden hyväksymistä ja toisten ihmisten kunnioittamista. Epäasialliseen käyttäytymiseen liittyvistä ilmiöistä ja käytän-teistä tiedotetaan opiskelijoille lukuvuoden alussa ja selitetään siitä johtuvat seuraukset ja rangaistukset etukäteen. Hyvän ryhmähengen kehittämällä pyritään luomaan hyvä ilmapiiri koko opistoon. Kiusaamista voi tapahtua opiskelijoiden omalla äidinkielellä, jolloin opiston henkilökunta ei osaa siihen välttämättä puuttua. Tästä syystä on tärkeää korostaa jokaisen opiskelijan vastuuta puuttua havaitsemiinsa kiusaamistapauksiin.

Ohjaus- ja opetusryhmissä ryhmänohjaajat, opettajat ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet käsittelevät kiusaamiseen liittyviä asioita. Kiusaamiseen puututaan aina ja tietoon tulleet kiusaamistapaukset kirjataan. Ensisijaisena vastuuhenkilönä opistossa on henkilö, joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana tai jonka tietoon kiusaaminen ensimmäiseksi tulee.

Opiskelijoiden kanssa tulee keskustella Internetin varjopuolista sekä nettikiusaamisesta ilmiönä ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä ja seuraamuksista. Nettikiusaamisen ehkäisemiseksi opiskelijoita tulee ohjata netin järkevään käyttöön sekä välittää tietoa väylästä, joiden kautta opiskelija voi hakea apua netin käyttöön liittyvissä ongelmatilanteissa tai netin välityksellä tapahtuvissa huijaustapauksissa.

Opiskelijoiden väkivallan ja aggressiivisen käytöksen vastaisia asenteita vahvistetaan ja väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen liittyvistä säännöistä ja käytän-teistä tiedotetaan opiskelijoille lukuvuoden alussa. Ohjaus- ja opetusryhmissä ryhmänohjaajat, opettajat ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet käsittelevät väkivaltaan ja aggressiiviseen käytökseen liittyviä asioita. Väkivaltaan ja aggressiiviseen käytökseen puututaan aina ja tietoon tulleet tapaukset kirjataan.

Kiusaamisen, väkivaltaisen käyttäytymisen ja häirinnän esiintymistä kartoitetaan vuosittaisella kyselyllä sekä käytössä olevalla lomakkeella. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan esille tulleista kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätapauksista omalla nimellään, jotta tilanteisiin on helppo puuttua.

4 Puuttuminen ja toimenpiteet

Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puututaan välittömästi ja johdonmukaisen kielteisesti. Ratkaisuun pyritään välittömästi tilanteen synnyttyä keskustelemalla osapuolten ja tilanteessa olevan opettajan/ohjaajan kanssa. Väkivaltatilanteet käsitellään aina välittömästi ja niistä ilmoitetaan poliisille matalalla kynnyksellä. Väkivaltaa tehnyt opiskelija saa aina kirjallisen varoituksen tai hänet erotetaan määräajaksi.

Ohjeita opiskelijalle:

Kerro ryhmänohjaajallesi, opettajalle tai jollekin opiston henkilökuntaan kuuluvalla, jos huomaat kiusaamista tapahtuvan opistossa. Tue kiusattua ja rohkaise häntä kertomaan asiasta eteenpäin. Opistossa on käytössä lomake, jolla asiasta ilmoitetaan kirjallisesti.

Jos kohtaat kiusaamista Internetissä toimi seuraavasti:

1. Älä vastaa kiusaamisviesteihin, sillä se voi yllyttää kiusaajaa entistä loukkaavampiin kommentteihin
2. Estä viestit ja yhteydenotot kiusaajalta.
3. Tallenna, kuvakaappaa, kirjoita tai printtaa kiusaamiseen liittyvät viestit, keskustelut ja kuvat sekä:
 - nettisivuston osoite
 - suora linkki sivulle, jossa kiusaamista tapahtui
 - kiusaamisen päivämäärä
 - kiusaamisen kellonaika
 - kiusaajan profiili tai nimimerkki
 - kiusaajan sähköpostiosoite ym. tieto
4. Ilmoita kiusaamisesta palvelun ylläpitoon.
5. Kerro kiusaamisesta jollekin sinulle tärkeälle henkilölle.
6. Ilmoita vakavasta kiusaamisesta poliisille.

Ohjeita henkilöstölle:

Jos opiskelija kertoo sinulle kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltakokemuksistaan

Kuuntele ja ymmärrä opiskelijan kokemus. Kysy ja kuuntele, älä oleta. Pyydä häntä kertomaan omin sanoin, mitä tapahtui tai tarjoa tulkkipalvelua. Koeta saada käsitys siitä, kuinka ahdistavana hän kokee tilanteen, ja mitä voimavaroja tai ratkaisuehdotuksia hänellä itsellään on. Näin hahmotat, millainen apu voisi auttaa eteenpäin tästä tilanteesta ja tunnetilasta.

Pysy opiskelijan lähellä. Osoita kiusatuksi tulleelle, että olet hänen tukenaan ja aiot auttaa tilanteen lopettamisessa ja selvittämisessä. Kerro, mihin asioihin voit vaikuttaa ja mihin et, sekä mistä voitte yhdessä saada apua. Kerro, että hänellä on oikeus kertoa asiasta uudestaan, mikäli tilanne jatkuu tai toistuu.

Älä syyllistä opiskelijaa. Varo, ettet huomaamattasi anna ymmärtää, että kiusattu olisi ollut väärässä paikassa, pukeutunut väärin tai hänen fyysisissä ominaisuuksissaan, syntyperässään tai muussa olisi selitys tapahtuneelle. Ulkoiset tekijät tai edes toisen ärsyttävät tavat eivät oikeuta kohtelemaan toista tahallisesti loukkaavasti.

Mikäli tilanne on ratkaistavissa opiskelijoita kuulemalla, yhteisellä keskustelulla, anteeksipyyntöillä ym., se ei aina edellytä jatkotoimia. Huomioi asian selvityksessä ja opiskelijoiden välisessä keskustelussa seuraavat asiat:

Ota tilanne vakavasti. Keskity kuuntelemaan eri osapuolten versiot tapahtuneesta. Osoita heille, että olet nyt mukana selvittämässä tilannetta.

Pyri ymmärtämään, mitä tilanteessa tapahtui. Kuka sanoi tai mitä teki kelle? Miten toinen vastasi? Mitä muut tekivät? Mitä henkilöiden välillä on tapahtunut aikaisemmin? Millaisia väärinymmärryksiä tilanteeseen liittyi?

Keskustele kiusaajien kanssa erikseen. Mihin he pyrkivät kiusaamisella? Ymmärtävätkö he käyttäytyneensä loukkaavasti? Mitä he itse mielestään voivat tehdä eri tavalla, että eivät loukkaa toisia?

Kirjaa kaikki tapahtumaan liittyvät asiat ja toimenpiteet muistiin.

Sinulla on koko prosessin ajan oikeus pyytää esihenkilösi mukaan keskusteluihin, joten älä jää yksin opiskelijan kanssa, vaan pyydä tarvittaessa apua koulutusala-päälliköltä/koulutusjohtajalta tilanteen selvittelyyn.

Seuraa tilannetta. Sopikaa yhdessä milloin ja miten tarkistetaan, että kiusaaminen ym. on loppunut. Tässä yhteydessä kiusaajalle on hyvä tehdä selväksi, että jatkossa ei voi vedota esimerkiksi tietämättömyyteen tai huumoriin, vaan kiusaamisen jatkuminen on tietoista ja tarkoituksellista ja siitä seuraavat kurinpidolliset toimet.

Jos ratkaisua ei löydy tai kiusaaminen jatkuu, koulutusala-päällikkö järjestää palaverin kiusaajan, kiusatun ja tilanteessa olleen henkilökunnan edustajan kesken. Tarvittaessa keskusteluun voidaan kutsua myös muita tahoja opiskelijoiden suostumuksella.

Ohjeita esihenkilölle:

Järjestä kaikkien mukana olevien tapaaminen, jossa tilanne käydään läpi ja sovitaan, miten tilanne ratkaistaan. Tapaamisesta tehdään kirjallinen muistio, josta selviää tapahtumien kulku ja seurantalaverien päivämäärät. Muistio tallennetaan Primukseen ja sen allekirjoittavat kaikki palaveriin osallistuneet.

Jos tapaamisen jälkeen kiusaaminen jatkuu, järjestä uusi tapaaminen. Tapaamisesta tehdään kirjallinen muistio Primukseen. Asiaa käsitellään viimeistään tässä vaiheessa myös opiskeluhuoltoryhmässä.

Tapaamisessa tulee sopia seuraamuksista ja tarvittavista erityisjärjestelyistä - mahdolliset kurinpitotoimet (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Kurinpitotoimien lisäksi voidaan sopia myös tukitoimista kiusaajan ja kiusatun osalta, kuten Vuolle Setlementin hyvinvointipalveluiden työmuodot, sosiaalityöntekijän, psykologin tai kuraattorin vastaanotto.

Tilannetta seurataan ja tapaamisia järjestetään niin kauan kuin epäasiallinen käyttäytyminen jatkuu.

Väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen puuttuminen

Aggressiotilanteessa henkilöstön ja opiskelijayhteisön jäsenen tulee yrittää pysyä rauhallisena ja rauhoitella aggressiivisesti käyttäytyvää henkilöä puheella. Tilanne ja sen vaatimat toimenpiteet yritetään arvioida nopeasti eikä aggressiiviseen käyttäytymiseen vastata aggressiolla. Provosoivaa käyttäytymistä tulee välttää.

Ohjeita väkivaltatilanteeseen ensimmäisenä tulevalle

- Säilytä malttisi, älä provosoidu
- Muista oma turvallisuutesi
- Hälytä apua tilanteeseen tai pyydä jotakuta toista tekemään hälytys (poliisi, vartijapainike)
- Älä poistu paikalta, mikäli se ei ole välttämätöntä
- Lähetä muut opiskelijat pois paikalta
- Toimi koko ajan päättäväisesti ja jämäkästi
- Pidä riittävä etäisyys henkilöön.
- Älä kosketa uhkaavaa henkilöä äläkä käännä selkääsi.
- Pyri pitämään suoja esim. pöytä itsesi ja uhkaavan henkilön välissä.
- Ota uhkaukset todesta. Älä yritä ottaa mahdollista asetta pois. Älä tee äkkinäisiä liikkeitä
- Varmista oma pakoreittisi /kutsu työkaveri paikalle / poistu tilanteesta /käytä vartijahälytintä.
- Rauhallinen puhe voi rauhoittaa vihamielisyyttä. Tärkeintä on kuunnella maltillisesti, keskeyttämättä, kiihtymättä ja kohdata henkilö rakentavasti
 - Kuuntele ja osoita, että haluat ja ehdit kuunnella
 - Käytä etunimeä ja me-muotoja
 - Kiitä ja kannusta: "Olipa hyvä, että sanoit tämän."
 - Kunnioita eli mahdollisten omien alkuoletustesi sijaan kuuntele henkilöä ja suhtaudu häneen kunnioittavasti
 - Pahoittele: "Harmi, että tässä asiassa on käynyt nyt näin."
 - Pidättäydy puhumasta kilpaa opiskelijan kanssa

Tilanteen lauettua:

- Arvioi tarvitaanko ensiapua
- Jos näkyy lievää vakavampia vammoja, soita 112 ja kutsu poliisi paikalle
- Ohjaa osapuolet rauhoittumaan eri tiloihin
- Jos poliisi on kutsuttu, odota poliisia ja ohjaa heidät paikalle

- Kirjaa ylös osapuolten ja silminnäkijöiden täsmällinen kuvaus tapahtuneesta
- Hae apua väkivaltaisen, pelottavan tai uhkaavan tilanteen jälkeen. Puhu esihenkilöllesi ja työkavereille, tarvittaessa myös työterveyshuolto on monipuolisesti käytettävissä.
- Uhka- ja vaaratilanteista raportoidaan jälkikäteen aina työnantajalle.
- **ÄLÄ JÄÄ ASIAN KANSSA YKSIN. ÄLÄ MYÖSKÄÄN JÄTÄ TYÖKAVERIA YKSIN VASTAAVANLAISESSA TILANTEESSA.**

5 Suunnitelmasta tiedottaminen

Suunnitelmasta opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä tiedotetaan opiskelijoille lukuvuosien alussa ja ryhmänohjaajien tunneilla lukuvuoden kuluessa. Suunnitelmasta on tieto myös opiskelijan oppaassa. Opiston henkilöstö perehdytetään suunnitelmaan kehittämispäivillä ja opetushenkilöstön kokouksissa. Suunnitelma esitellään opiskeluhuoltoryhmälle vuosittaisissa kokouksissa tarpeen mukaan. Tiedottamisesta huolehtivat vastuidensa mukaan ryhmänohjaajat, koulutusalapäälliköt, koulutusjohtaja ja opiskelijahyvinvointivastaava.

6 Suunnitelman päivittäminen ja toteutumisen seuranta

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä päivitetään ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Päivittämisestä, toteutumisen seurannasta ja arvioinnista vastaavat koulutusalan päälliköt ja koulutusjohtaja.

